

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

VILLAJUNIOR HÄMEENKYRÖ 2

Päivitetty 16.01.2026

Johdanto

Tämä on Villa Junior Hämeenkyrö 2:n hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, joka noudattaa lastensuojelulaissa määriteltyä sisältöä. Oikeus hyvään kohteluun ja laadukkaaseen lastensuojeluun ei riipu iästä, asuinpaikasta, sosiaalisesta asemasta, äidinkielestä, sukupuolesta, etnisestä taustasta, kulttuurista, sukupuolisesta suuntautuneisuudesta tai vakaumuksesta. Hyvästä kohtelusta keskustellaan jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti säännöllisesti arjen keskusteluissa, omaohjaajakeskusteluissa ja keskustelua käydään myös yhteisesti lasten kanssa. Lapset tulevat olemaan mukana suunnitelman laadinnassa ja suunnitelmaa käydään läpi ja päivitetään lasten tultua uuteen yksikköön ja jatkossa vähintään kerran vuodessa.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa ja sen tarkistamisessa tullaan kuulemaan yksikköön sijoitettuja lapsia ja heille annetaan mahdollisuus osallistua suunnitelman tekemiseen. Valmis suunnitelma käydään yhdessä läpi yksikköön sijoitettujen lasten kanssa ja suunnitelma on kaikkien nähtävillä. Suunnitelma lähetetään tiedoksi lapsen sijoituksesta vastaavalle hyvinvointialueelle ja yksikköön sijoitetun lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Lasten palautetta Villa Junior Hämeenkyrö 2:sta

”Kolme lapsista koki, että yksikössä heidän yksilöllisiä tarpeitaan kunnioitetaan ja harrastusmahdollisuudet ovat hyvät. Lapset kokivat, että saavat vaikuttaa paljon yhteiseen toimintaan sekä esimerkiksi ruokalistaan saavat vaikuttaa lähes joka viikko. Lapset kertoivat, että ovat kuulleet mihin valitus tai kantelu pitää tehdä jos niin haluaisi ja yksi lapsista kertoi, että tietää saavansa apua aina, jos haluaisivat tehdä valituksen.”

Toimenpiteet lasten ikätasaisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi

Villa Junior Hämeenkyrö 2:ssa lasten kanssa käydään läpi ja heille annetaan opas lapsen oikeuksista sijaishuollossa, jotta lapsi tiedostaa omat oikeutensa. Tämä opas käydään lapsen kanssa läpi sijoituksen alkaessa, käytännössä noin viikon sisällä lapsen tullessa Villa Junior Hämeenkyrö 2:een ja vastataan lapsen kysymyksiin. Lapsella on oikeus saada vaikuttaa kehitystään vastaavalla tavalla itseään koskeviin asioihin ja päätöksentekoon. Lapsen mielipide otetaan huomioon iän ja kehitystason mukaisesti ja mielipiteisiin ja toivomuksiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Käytännössä lapset saavat vaikuttaa hyvin moniin eri asioihin, joista esimerkkinä viikko-ohjelman sisältö, liikunnat, yhteisen toiminnan sisältö, ruokalistan sisältö, yhteiset hankinnat (mitä pelejä ja muita harrastusvälineitä lapset toivovat) yms.

Jos lapsen suojelemiseksi joudutaan tekemään esimerkiksi rajoitustoimenpidepäätös, joka ei ole lapsen mielipiteen tai toiveen mukainen, asiasta keskustellaan ja hänelle perustellaan, miksi asiassa on toimittu hänen mielipiteestään poikkeavalla tavalla. Lapsen kanssa keskustellaan riittävästi toimenpiteiden syistä ja vaikutuksista nimenomaan lasta suojaavasta, lapsen edun näkökulmasta. Lapset ovat kertoneet ymmärtävänsä miksi rajoituspäätöksiä joudutaan tekemään ja perustelut ovat heille ymmärrettäviä vaikka itse päätökset joskus harmittavatkin.

Hyvä hoito, kasvatus sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito, joiden avulla sijaishuolto toteutetaan ensisijaisesti ilman lastensuojelulaissa tarkoitettuja rajoituksia.

Villa Junior Hämeenkyrö 2:ssa toimitaan yhteisöllisesti ja arkea eletään yhdessä sitä ohjaavien turvallisten aikuisten kanssa. Yhteisöllisyyden rinnalla kulkee vahva yksilötyö, jota tehdään lapsen kehitystason mukaisesti.

Lastensuojelulain mukaisia rajoituksia ei käytetä rangaistuskeinona vaan niitä käytetään vain siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus tai lapsen sijaishuollon tarkoituksen toteuttaminen välttämättä vaatii. Lapsella on aina oikeus keskustella häneen mahdollisesti kohdennetuista rajoitustoimenpiteistä.

”Lapsista kolme (A, B ja C) kokivat, että rajoitustoimenpiteistä keskustellaan aina heidän kanssaan ja rajoituksia ei ole heidän mielestään käytetty rangaistuksina. Lapsi A totesi keskustelussa, että hänen kanssaan oli juuri aikaisemmin käyty hyvää keskustelua rajoitteista ja lapsi B totesi rajoitustoimenpiteiden käyttämisen olevan reilua yksikössä. Lapset kokivat hyvänä asiana, että yksikössä ei ole eristetty ketään, koska kokivat eristämisen olevan rankkaa mielenterveydelle ja tekevän vain kiukkuisemmaksi. Lapsi B osasi kertoa, että esimerkiksi kiinnipitoa ei koskaan jatketa pidempään kuin se on tarpeellista. Lapset kokivat, että heihin kohdistuvat rajoitustoimenpiteet ovat olleet asiallisia, vaikka harmittavatkin aina hetken aikaa. ”

Yksikön lasten turvallisuus rajoitusten käytön yhteydessä

Jos rajoitustoimenpiteisiin joudutaan turvautumaan, tehdään se hienovaraisesti ja aina yksilöllisesti. Yhteisörangaistuksia ei käytetä missään muodossa ja rajoitusten on oltava aina lievin mahdollinen toimenpide.

Yksikön muiden lasten turvallisuudesta huolehditaan rajoitustoimenpiteisiin turvauduttaessa, tietoa tapahtuneesta annetaan siinä määrin kuin se on mahdollista, yksilön suojaa ja vaitiolovelvollisuutta kunnioittaen.

Tarvittaessa muut yksikön lapset ohjataan eri tilaan kuin missä rajoitustoimenpiteen suorittaminen tapahtuu. Rajoitukset ovat yksilöllisiä, mutta toisinaan niihin johtaneet tilanteet tulee purkaa kaikkien paikalla olijoiden kesken, ettei yhdellekään lapselle tule väärää kuvaa rajoitustoimenpiteiden käytöstä.

”Lapset kokivat asioista ja rajoituksista keskusteltaessa, että ohjaajat käyvät aina keskustelut yksilönsuojaa kunnioittaen ja kokivat tämän joskus ärsyttävänä, koska haluaisivat käsitellä rajoitustoimenpiteitä porukalla. Lapset kuitenkin ymmärsivät kyseessä olevan heidän oikeutensa ja kertoivat, että on hyvä, kun keskustelut käydään yksityisesti. ”

Miten palvelujen tai hoidon toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden ja muiden toimintayksikössä työskentelevien tai oleskelevien turvallisuudesta huolehditaan rajoitusten käytön yhteydessä ja muissa tilanteissa, joissa heihin saattaa kohdistua väkivallan uhkaa?

Väkivallan uhatessa tilanteen ulkopuolella olevat lapset ja mahdolliset muut henkilöt ohjataan aikuisjohtoisesti rauhalliseen tilaan, jossa työntekijät kertovat miksi näin toimitaan ja odottavat tilanteen raukeamista. Tilanteeseen jää tarvittava määrä aikuisia ja tarvittaessa paikalle voidaan kutsua avuksi poliisi. Tämä toimintatapa käydään lasten kanssa heidän taloon tullessaan läpi, jotta he tietävät miksi näin toimitaan. Tarvittaessa yksikköön kutsutaan lisäresurssia turvaamaan lasten ja muiden henkilöiden turvallisuutta. Villa Junior Hämeenkyrö 2:ssa käydään uusien lasten tullessa yksikköön ja muutoinkin tasaisin väliajoin keskustelua käyttäytymisen haasteista; aggressiivisuudesta, itsehillinnästä ja suuttumuksesta sekä näiden asioiden käsittelystä lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Tähän yksiköllä on olemassa oma kyselylomake, jonka avulla pyritään yhdessä aikuisten kanssa ennaltaehkäisemään uhkaavia- ja väkivaltilanteita.

”Kolme lapsista (A, B ja C) kokivat, että aina jos yksikössä on ollut tai mahdollisesti tulossa väkivallan tilanne niin aikuisia on aina todella paljon paikalla. Lapsi A koki, että on mukavaa, kun aikuisia on paljon, koska tunnelma on mukava ja voi käydä keskusteluja useiden aikuisten kanssa. Lapsi B muisti, että toiselta osastolta tullaan aina auttamaan hälytyksen soidessa. Lapset kertoivat kollektiivisesti tuntevansa olonsa turvalliseksi yksikössä. ”

Miten lastensuojelulaissa tarkoitetut rajoitukset toteutetaan ja missä tilanteissa niitä voidaan käyttää?

Lapsille kerrotaan, että lastensuojelulain mukaisia rajoituksia saadaan käyttää vain, jos:

- 1) rajoitus on lapsen edun mukainen sekä oikeassa suhteessa lapsen ikään ja kehitystasoon nähden
- 2) rajoitus on lapsen hoidon ja huolenpidon tai sijaishuoltoon johtaneen päätöksen tarkoituksen toteuttamisen kannalta perusteltu ja tarkoitukseen sopiva
- 3) rajoituksen käyttäminen on välttämätöntä lapsen oman taikka muiden henkilöiden terveyden vakavan vaarantumisen vuoksi, ruumiillisen koskemattomuuden turvaamiseksi taikka merkittävän omaisuusvahingon ehkäisemiseksi
- 4) rajoitus on oikeassa suhteessa suojeltavaan etuun nähden
- 5) lapsen mielipide rajoituksesta on selvitetty, ellei se ole ilmeisen mahdotonta
- 6) muut, lievemmat keinot eivät ole tilanteeseen soveltuvia.

Lapsille kerrotaan myös lapselle ymmärrettävällä tavalla, että rajoitus on toteutettava turvallisesti lapsen ihmisarvoa kunnioittaen, hänen yksilöllinen tilanteensa, ikänsä, sukupuolensa ja kulttuuri- ja uskonnollinen taustansa huomioiden. Rajoituksen aikana on huolehdittava lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perustarpeista.

Rajoitus ei saa sisältää alistamista, kurittamista eikä muulla tavoin loukkaavaa kohtelua. Rajoituksen käyttö on lopetettava heti, kun rajoittaminen ei enää ole välttämätöntä. Rajoitusta ei saa käyttää rangaistuksena eikä sen käytöllä saa aiheuttaa lapselle vahinkoa tai haittaa. Päätöksen rajoitustoimenpiteestä tekee laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö, tai lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Villa Junior Hämeenkyrö 2:ssa lapselle kerrotaan miten jokainen rajoitus häneen mahdollisesti vaikuttaa.

Toimintatavat rajoitusten käytön jälkeen

Lapsella tulee olla oikea käsitys rajoitustoimenpiteiden tarkoituksesta ja perusteista, tämän vuoksi rajoitustoimenpiteet käydään läpi lasten kanssa rajoitustoimenpiteen toteuttamisen jälkeen ja mietitään, miten vastaava voidaan jatkossa välttää.

Tilanne käydään läpi heti kun lapsi ymmärtää asian merkityksen. Arvioinnissa käydään lapsen kanssa läpi rajoitukseen johtanutta tilannetta, rajoituksen tarve ja perusteet lapsen asiakassuunnitelman mukaisesti, rajoituksen toteuttamistapa ja vaikuttavuus sekä toimenpiteeseen osallistuneen henkilöstön toimintaa tilanteessa. Rajoitus ja sen toteuttamistapa käydään läpi yhdessä myös lapsen huoltajien kanssa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta.

Jos lapseen on kohdistettu useita, peräkkäisiä, yhtäaikaista tai pitkäaikaisia rajoituksia, on lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän arvioitava lapsen kokonaistilanne, lapselle sopivan ja riittävän hoidon ja palvelujen tarve sekä vastaavatko sijaishuoltopaikan henkilöstön määrä ja osaaminen sekä tilat lapsen tarpeita. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on keskusteltava lapsen ja lapsen huoltajien kanssa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta, lapseen kohdistetuista rajoituksista ja niiden perusteista.

Muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksista kertominen

Rajoitustoimenpiteistä ja muutoksenhakumahdollisuuksista on tehty tämän suunnitelman liitteenä oleva lapsille tarkoitettu opas. Lapsella on aina oikeus keskustella yksikön työntekijöiden kanssa rajoitustoimenpiteistä sekä tehdä halutessaan työntekijän tukemana muutoksenhaku tai kantelu omasta rajoitustoimenpiteestään. Myös tähän ohje on liitteenä.

LIITE

Lastensuojelulain mukaiset rajoitustoimenpiteet

Muutoksenhakumahdollisuus ja tiedoksianto rajoitustoimenpiteisiin

Yhteydenpidon rajoittaminen enintään 30 vrk

- Yhteydenpidon rajoittamispäätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi
- huoltaja ja henkilö, jonka yhteydenpitoa lapseen on rajoitettu

Yhteydenpidon rajoittamisen jatkaminen, tai kun yhteydenpidon rajoittaminen on alun perin tarpeen määrätä 30 vrk pidemmäksi ajaksi (enintään 1 vuosi / päätös)

- Yhteydenpidon rajoittamispäätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi
- huoltaja ja henkilö, jonka yhteydenpitoa lapseen on rajoitettu

Lapsen olinpaikan ilmoittamatta jättäminen vanhemmille tai huoltajalle

- Tästä päätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi
- huoltaja

Aineiden ja esineiden haltuunotto

- Aineiden ja esineiden haltuunottopäätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi ja
- huoltaja

Henkilöntarkastus

- Henkilöntarkastuksesta ei tehdä kirjallista hallintopäätöstä

Henkilönkatsastus

- Tästä päätöksestä ei voi valittaa suoraan hallinto-oikeuteen
- Henkilönkatsastuspäätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- lapsi
- huoltaja

Omaisuu den ja tiloj en tarkastaminen sekä lähetysten tarkastaminen luottamuksellista kirjettä tai viestiä lukematta

- Tästä päätöksestä ei voi valittaa suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- lapsi
- huoltaja

Lähetysten luovuttamatta jättäminen

- tästä päätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Päätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi
- huoltaja

Kiinnipitäminen

- Kiinnipitämisestä ei tehdä kirjallista hallintopäätöstä
- Kiinnipitämisestä tehdään yksityiskohtainen kirjaus lapsen päivittäisraporttiin

Liikkumisvapauden rajoittaminen

- Liikkumisvapauden rajoittamispäätöksestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Liikkumisvapauden rajoittamispäätös annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi ja huoltaja

Eistäminen

- Eistämisestä voi tehdä valituksen suoraan hallinto-oikeuteen
- Eistämisestä annetaan tiedoksi seuraaville henkilöille:
- 12 vuotta täyttänyt lapsi
- huoltaja

Muistutus ja kantelu

Lapsen sijoittaneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että lapsen sijoitus perhehoitoon tai laitoshoitoon toteutuu lapsen edun mukaisesti - lapsen sijaishuollon aikaisia oikeuksia toteuttaen ja että lapsi saa tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Sijaishuoltopaikan toimintaa valvovat myös sijoituskunnan hyvinvointialue ja lupa- ja valvontavirasto, jotka toimivat yhteistyössä sijoittajakunnan hyvinvointialueen kanssa. Tämän lisäksi lastensuojeluyksikkö tekee omavalvontaa.

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus tai kannella saamastaan sosiaalihuollon palvelusta. Ennen muistutuksen tai kantelun tekemistä on suositeltavaa selvittää asiaa yksikössä, jossa voidaan selvittää asiassa mahdollisesti tapahtuneita puutteita tai virheitä. Hyvinvointialueilla on lisäksi sosiaaliasiavastaava, jonka tehtävänä on neuvoa sosiaalihuollon asiakkaita heidän asemaansa ja oikeuksiinsa liittyvissä kysymyksissä.

Lapsella on oikeus tehdä muistutus yksikön vastuuhenkilölle, muistutus tulee pääsääntöisesti tehdä kirjallisena. Sosiaaliasiavastaava avustaa tarvittaessa muistutuksen tekemisessä, apua voi pyytää myös omasta yksiköstä. Vastuuhenkilön on kirjattava muistutus ja käsiteltävä se sekä annettava siihen kirjallinen perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa muistutuksen tekemisestä.

Lapsi voi halutessaan myös tehdä kantelun yksikön toiminnasta. Kantelu voidaan tehdä lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä sosiaalihuoltoa valvovalle viranomaiselle, lupa- ja valvontavirastoon. Kantelussa tulee esittää käsitys siitä, millä perusteilla sosiaalihuollossa tapahtunutta menettelyä on pidettävä virheellisenä. Kantelussa on riittävästi yksilöitävä kantelun kohteena oleva menettely ja ajankohta. Kahta vuotta vanhemmasta asiasta tehtyä hallintokantelua ei tutkita, ellei siihen ole erityistä syytä.

Yhteystiedot

Sosiaaliasiavastaava

p. 040 504 5249

puhelinajat maanantaista torstaihin klo. 9-11

sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialue

valvonta.lapsiperheen@pirha.fi

Lupa- ja valvontavirasto

Asiakirjojen vastaanotto ja yleisneuvonta auki arkisin kello 8–16.15.

Yliopistonkatu 38, 33100 Tampere

[Yhteydenottolomake](#)[Linkki toiselle sivustolle](#)[Avautuu uudessa välilehdessä](#)[Avautuu uudessa välilehdessä](#)

Sähköposti: asiakaspalvelu@lvv.fi[Avautuu uudessa välilehdessä](#)

Puhelin: 0295 256 930 (maanantai–perjantai kello 9–15)

Eduskunnan oikeusasiamies

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

00102 Eduskunta

oikeusasiamies@eduskunta.fi

VILLA JR

 ABNOY
OY NAUHA AB